

To:	Date:	01/03/21
	Ref:	Dyfodol Cymru: Cynllun Cenedlaethol 2040
Circulation:	Contact:	Jonathan Gorham
	Tel:	07436 243 183
	Fax:	
	Email:	Jonathan.gorham@nfu.org.uk

Teitl: Dyfodol Cymru: Cynllun Cenedlaethol 2040

Dibden

Diben y papur briffio hwn yw crynhoi prif ddarpariaethau: Dyfodol Cymru: Cynllun Cenedlaethol 2040, sydd o ddiddordeb i amaethyddiaeth a'n haelodaeth yng Nghymru ac i amlinellu'r hyn y gallwn geisio ei flaenoriaethu yn y meysydd allweddol a amlinellir yn y cynllun. Gellir dod o hyd i'r cynllun drwy ddefnyddio'r ddolen ganlynol:

[Future Wales: The National Plan 2040 | GOV.WALES](#)

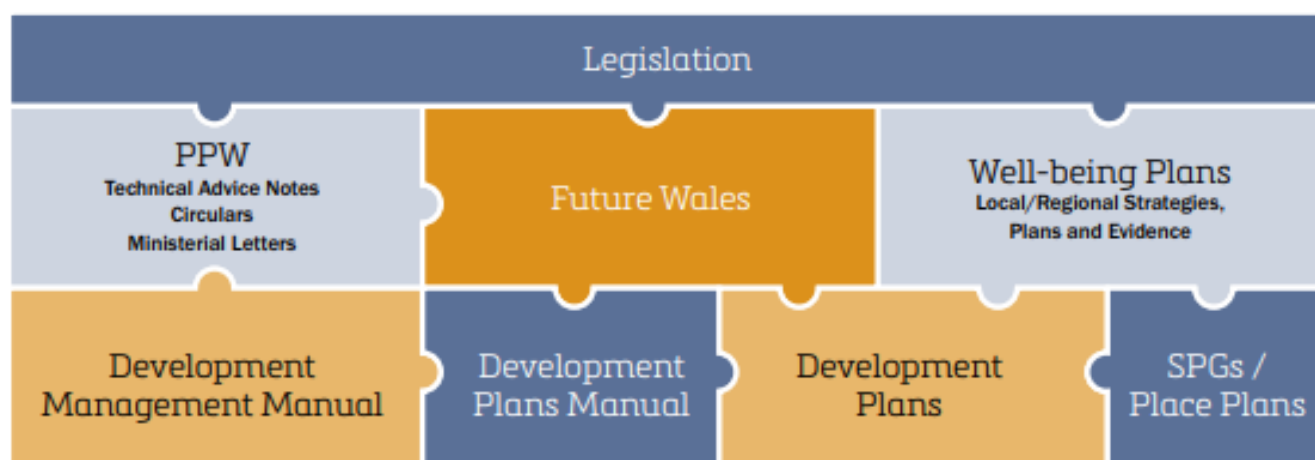
Cefndir

Wedi'i gyhoeddi ar 24 Chwefror 2021, Dyfodol Cymru yw haen uchaf Llywodraeth Cymru o'r fframwaith datblygu a dyma'r cynllun datblygu gofodol cenedlaethol cyntaf i'w gyhoeddi unrhyw le yn y DU. Mae'n nodi'r cyfeiriad teithio a ddymunir ar gyfer datblygu yng Nghymru am yr 20 mlynedd nesaf ac yn nodi strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â rhai o'r blaenoriaethau cenedlaethol allweddol drwy'r system gynllunio gan gynnwys: cynhyrchu a chynnal datblygu economaidd, sicrhau niwtraliaeth carbon a gwydnwch yn yr hinsawdd, a datblygu ecosystemau cryf a seilwaith gwyrdd.

Mae'r ddogfen yn anstatudol, ond mae'n ofynnol i bob cynllun strategol a lleol dilynol gydymffurfio â'i bolisiau a rhaid ei ddiweddarau'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn parhau i gydweithio'n effeithiol â Dyfodol Cymru.

Mae Dyfodol Cymru yn disodli Cynllun Gofodol Cymru.

Mae'r diagram canlynol yn dangos ble mae Dyfodol Cymru yn cael ei roi o fewn y fframwaith polisi cynllunio.

Ac eithrio'r cyflwyniad, nodir y ddogfen ar draws 3 adran ddilyniannol sy'n cwmpasu:

- DATA
- Polisiâu penodol a Strategol
- Polisi Strategol Rhanbarthol

Mae'r ddogfen hon yn unigryw ymhlith polisi cynllunio'r DU gan fod cyfran sylweddol o'r cynllun yn cael ei drosglwyddo i archwilio materion gwledig a gwahaniaethu rhwng ardaloedd amdrefol a gwledig, ardaloedd gwledig sy'n gyfagos i ardaloedd trefol a chymunedau gwledig anghysbell. Dywedir wrth awdurdodau cynllunio eu bod yn hyderus wrth nodi pa feysydd sydd, gan ddefnyddio eu dealltwriaeth unigryw o faterion a daearyddiaeth ardal i baratoi diffiniadau priodol. Mae FW yn cyfleu'n glir y ddealltwriaeth y bydd lleoliad gwledig sy'n agos at anheddiad trefol mawr yn profi materion gwahanol o'i gymharu â lleoliad gwledig mwy ynysig ac efallai na fydd yn briodol i bolisiâu gael eu cymhwyso i'r ddau leoliad yn gyfartal.

Mae'r cynllun hefyd yn cwmpasu meysydd fel yr economi carbon isel, ynni adnewyddadwy ac adnoddau naturiol ond y meysydd polisi canlynol sy'n fwyaf perthnasol i'n haelodaeth ar hyn o bryd.

Polisiâu Arwyddocaol

Polisi 4: Cefnogi Cymunedau Gwledig

Rhaid i gynlluniau strategol a lleol yng Nghymru bellach nodi eu cymunedau gwledig, asesu eu hanghenion a nodi polisiâu sy'n eu cefnogi. Y meysydd allweddol ar gyfer aelodau'r NFU a nodir yn FW yw:

- Cymunedau cytbwys o ran oedran
- Gwrthdroi dad-boblogaeth
- Rôl tai fforddiadwy a thai marchnad newydd
- Cyflogaeth
- Gwasanaethau lleol
- Symudedd

Polisi 5: Cefnogi Economiâu Gwledig

Dylid cynllunio a rheoli twf economaidd mewn trefi a chymunedau gwledig drwy gynlluniau datblygu strategol a lleol. Rhaid i DP strategol a lleol gynllunio'n gadarnhaol i ddiwallu anghenion cyflogaeth ardaloedd gwledig gan gynnwys cyflogaeth sy'n deillio o'r economi sylfaenol; y sector amaethyddol a choedwigaeth, gan gynnwys cynigion ar gyfer arallgyfeirio, busnesau newydd a microfusnesau.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn cefnogi'n gryf y gwaith o ddatblygu busnesau a sectorau technoleg arloesol sy'n datblygu i helpu ardaloedd gwledig i ddatgloi eu potensial llawn, ehangu'r sylfaen economaidd a chreu swyddi â chyflog uwch.

Polisi 7: Darparu cartrefi fforddiadwy

Mae'r cynllun yn cynnwys dadansoddiad cynhwysfawr o anghenion tai ac mae'n dangos y bydd angen tua 110k o gartrefi ychwanegol yng nghyfnod y cynllun. 2/3 yn Ne-ddwyrain Cymru, 1/5 yn Sw Wales a'r gweddill yn y Gogledd.

Bydd 48% yn dai fforddiadwy a bydd 52% yn gyfradd y farchnad

Mae'r Cynllun yn cydnabod y dirywiad yn y ddarpariaeth o dai fforddiadwy ac mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i gynyddu'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy, gan ganolbwyntio ar dai cymdeithasol, yn yr

ardaloedd lle mae ei angen a bydd yn defnyddio ei pholisïau ariannu, tir, cynllunio a thai i sbarduno'r gwaith o gyflawni.

Polisi 8: Llifogydd

Mae'r tebygolrwydd o fwy o law a lefelau'r môr yn codi a achosir gan newid yn yr hinsawdd dros gyfnod y cynllun hwn yn sylweddol. Bydd hyn yn cynyddu'r tebygolrwydd o ddifrod a achosir gan lifogydd a bydd yn ffactor cyfyngol i ddatblygiad. Mae'r cynllun hwn yn rhoi fframwaith cadarn ar waith a fydd yn cyfeirio datblygiadau oddi wrth ardaloedd sydd mewn perygl o lifogydd ond mae hefyd yn derbyn bod llawer o gymunedau eisoes yn bodoli mewn ardaloedd sy'n agored i lifogydd felly mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu darparu atebion sy'n seiliedig ar natur a Gwybodaeth Ddaearyddol i lifogydd fel blaenoriaeth yn ogystal â gwella amddiffynfeydd presennol. Bydd manylion penodol yn cael eu cyhoeddi mewn cynlluniau gofodol lleol a strategol a chan yr asiantaethau cyhoeddus perthnasol ond fel arfer byddent yn cynnwys Systemau Draenio Cynaliadwy a systemau gwanhau ar raddfa fawr, plannu helaeth a diogelu cynefinoedd gwlypdir.

Polisi 9: Rhwydweithiau Ecolegol Gwydn a Seilwaith Gwyrdd

Bydd Llywodraeth Cymru yn gweithio gydag awdurdodau lleol a Chyfoeth Naturiol Cymru i wrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth, gwella gwydnwch ecosystemau, adeiladu, cynnal a gwella bioamrywiaeth, hyrwyddo gwydnwch ecosystemau a sicrhau'r ddarpariaeth fwyaf posibl o seilwaith gwyrdd.

Mae angen ymestyn a chysylltu'r safleoedd dynodedig presennol er mwyn cynyddu'r gallu a'r ecosystemau i addasu i newid yn yr hinsawdd a llygredd. Dylai cynlluniau lleol a strategol ystyried sut mae safleoedd yn cyd-fynd â'i gilydd o fewn y rhwydwaith ehangach a rhaid i unrhyw ddatblygiadau ystyried anghenion hirdymor y cynefinoedd, y gwasanaethau ecosystem a'r swyddogaethau.

Polisi 10: Cysylltedd Rhyngwladol

Bydd y llywodraeth yn cefnogi datblygiad canolfannau cysylltedd rhyngwladol gan gynnwys maes awyr Caerdydd a phorthladdoedd Caergybi, Aberdaugleddau, Penfro ac Abergwaun.

Bydd datblygu'r pyrrh strategol hyn yn hollbwysig wrth ddatblygu cadwyni cyflenwi effeithiol rhwng amaethyddiaeth Cymru a gweddill y byd

Polisi 11: Cysylltedd Cenedlaethol

Bydd Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda phartneriaid a bydd yn cefnogi ac yn buddsoddi mewn gwell rhwydweithiau rheilffyrdd a ffyrdd gan gynnwys rheilffyrdd cyflymach a rhwydwaith gwefru cyflym ar gyfer EV

Polisi 12: Cysylltedd Rhanbarthol

Bydd Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r rôl allan o seilwaith chwyddo ULEV, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig. Dylai datblygiadau dibreswyl sy'n gofyn am barcio ceir ddisgwyl darparu pwynt gwefru EV i o leiaf 10% o'r mannau hynny.

Polisi 13: Cefnogi Cyfathrebu Digidol

Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi darparu seilwaith comms digidol (DI) ledled Cymru. Rhaid i ACLlau ymgysylltu'n weithredol â darparwyr DI i nodi anghenion yn y dyfodol a nodi polisïau penodol yn y cynlluniau strategol a lleol sy'n dangos sut y caiff hyn ei gyflawni. Rhaid i unrhyw gynigion datblygu sy'n cael eu cyflwyno gynnwys darparu band eang galluog Gigabit o'r cychwyn cyntaf.

Polisi 14: Cynllunio mewn Parthau Gweithredu Symudol

Bydd darllediadau rhwydwaith ffonau symudol yn cynyddu a byddant yn nodi parthau gweithredu symudol (MAZ) neu "fannau gwan" sy'n dangos lle mae'r ddarpariaeth rhwydwaith yn isel, yn wael neu ddim yn bodoli. Rhaid i weithredwyr Llywodraeth Cymru, Awdurdodau Cynllunio Lleol a thegyfathreis weithio gyda'i gilydd i ddarparu gwasanaeth mewn unrhyw MAZ a nodwyd.

Mae cysylltedd gwael yn cyfrannu'n sylweddol at gynhyrchiant gwael ac yn effeithio ar allu busnes i barhau'n gynaliadwy.

Polisi 15: Coedwig Genedlaethol

Bydd safleoedd a mecanweithiau priodol yn cael eu nodi ar gyfer datblygu coedwig genedlaethol. Bydd o leiaf 2000 hectar y flwyddyn yn cael ei blannu i ddarparu amgylchedd o ansawdd sy'n cynnwys ecosystemau, bioamrywiaeth a chynefinoedd cysylltiedig. Bydd y goedwig yn darparu swyddi newydd a defnyddiau cysylltiedig fel hamdden a thwristiaeth. Bydd unrhyw fenter wledig sy'n cyflwyno cais am ganiatâd cynllunio sy'n ymgorffori, neu sy'n rhan o'r maes polisi hwn, yn cael ei chefnogi.

Polisi 16: Rhwydweithiau Gwres

Mae gwresogi am gysur a dŵr poeth yn gyfrifol am tua 40% o ôl troed ynni adeilad. Pan gynhwysir proses amaethyddol neu ddiwydiannol gallai hyn fod yn llawer uwch. Gall ynni glân sy'n deillio o ffynonellau adnewyddadwy neu ynni a gwres o wastraff a ddarperir drwy rwydwaith gwres fod yn ffordd effeithiol o sicrhau canlyniad carbon hynod o isel neu sero net.

Mae graddfa yn broblem i rwydweithiau gwres ar raddfa ardal ac mae'n gweithio'n dda mewn cynigion o 100+ o anheddau. Mae rhwydweithiau gwres ar raddfa fferm yn bosibl gan ddefnyddio pypiau gwres ffynhonnell aer neu gynhyrchwyr GWRES sy'n cael eu gyrru gan fio-nwy AD

Polisi 17: Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel a Seilwaith Cysylltiedig

Bydd Llywodraeth Cymru yn cefnogi datblygiadau cynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel yn gryf ar bob graddfa. Rhaid i ALLau roi pwys sylweddol ar yr angen i gyflawni ymrwymïadau byd-eang Cymru i gynhyrchu 70% o drydan a ddefnyddir drwy ddulliau adnewyddadwy erbyn 2030. Mae rhagdybiaeth o blaid gwynt ar raddfa fawr bellach ar waith ac eithrio mewn Parciau Cenedlaethol lle mae gwynt a solar wedi'u heithrio. Mae digonedd o gyfle i aelodau ystyried cynhyrchu trydan ac mae Llywodraeth Cymru yn mynnu bod o leiaf 1GW o gapasiti adnewyddadwy yn eiddo lleol erbyn 2030.

Polisi 22: Lleiniau Gwyrdd

Lleiniau glas yw'r ffordd fwyaf effeithiol o hyd o reoli ffurf a thwf trefol a diogelu tir amaethyddol rhag cael ei ddatblygu. Ni ddylai cynlluniau datblygu lleol a phenderfyniadau rheoli datblygu ganiatáu datblygiad mawr (10 annedd neu fwy neu 1000m² nad ydynt yn rhai) mewn lleiniau glas neu ardaloedd sy'n cael eu hystyried yn Brydain Fawr, ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol iawn.

Polisi 25: Ardaloedd Twf Rhanbarthol - Canolbarth Cymru

Mae Canolbarth Cymru yn ardal wledig yn bennaf sy'n cynnwys 39% o fâs tir Cymru ond dim ond tua 7% o'r boblogaeth oedd ganddynt. Llywodraeth yn cefnogi twf a datblygiad cyfleoedd economaidd newydd a phre bodoli eisoes yn gryf. Rhaid i gynlluniau lleol a strategol ddatblygu polisiâu sy'n cefnogi menter wledig draddodiadol amaethyddol a thir a'r hyn sy'n darparu fframwaith hyblyg i gefnogi'r gwaith o ddatblygu technolegau a sectorau newydd, arloesol sy'n datblygu.

